

Дејан САВОВСКИ

МАКЕДОНСКА НАИВНОСТ

**СЕМОЌНИТЕ БОГОВИ НЕ МОЖАТ САМО ЕДНО
- ДА ГО МЕНУВААТ МИНАТОТО**

Ке се обидам да парафразирам една сентенца која вели дека некој и некогаш рекол: за да погледнеш во иднината, прво треба да погледнеш во минатото, и да изведеш некакви заклучоци. Токму тоа е нешто што нам ни недостасува, што всушност е рефлексивна на нашата политичка зрелост и со тоа ја објаснува простата дедукција дека секогаш сме биле последица, а никогаш причина за сите случувања во регионот. Движејќи се во тунелот на својата историска судбина, каде светлината сè уште е далеку од видикот, последна ни останува надежта. Веќе осумнаесет години изминуваат од независноста на државата, но Македонија сè уште се наоѓа на старата и за нас добро позната позиција "нагоре високо надолу длабоко". Нашето политичко раководство повторно е соочено со дилема и се добива впечаток дека не знае кој пат да го фати. Како што напомав, ваквата состојба не е ништо посебна за нас, но проблем е што постојано ни се повторува. Се добива впечаток дека континуирано се вртиме во волшебниот круг на меѓународната политика од кој не знаеме или не умееме да излеземе. Се однесуваме како глувоними наблудувачи, кои не сакаат да по-

гледнат во иднината во однос на многу горливи прашања. Меѓутоа, тие не гледаат ниту во сегашноста. Разочараноста кај македонскиот граѓанин е повеќе од очигледна, како од политичката, така и од економската состојба. На ништо не може да му се фати ниту почеток ниту крај. Преголемите ветувања, желби и амбиции останаа неисполнети, а разочарувањето кое и денес трае е поголемо од било кога. Јазот меѓу желбите и реалноста е сè подрастичен. Но, фактичката реалност е дека Македонија се наоѓа најблиску до саканата цел, а тоа е членството во НАТО алијансата, верувајќи дека во блиска иднина ќе стане дел и од семејството на Европската унија. Арноама, како што стојат работите, сè потешко доаѓаме до поставената цел. Тоа е така затоа што немаме вистински пријатели во Европа. Нашиот еден и единствен протезер во сите насоки на интегрирање, без оглед дали станува збор европски или за евроатлантски, се САД. Можеби не случајно Алијансата, под притисок на САД, испраќа јасен сигнал дека е подготвена да ни даде уште една шанса, што значи дека ќе мораме да преземеме поголема одговорност да ни се помогне во решавањето на спорот со Грција. Без оглед колку нивните еко-

номски инвестиции во однос на другите се минорни, и колку нивното пријателство е вистинско или фриволно, нивната најголема инвестиција во нас ќе биде ако успеат да нè извлечат од оваа црна дупка наречена Балкан. Бидејќи, доколку чекаме на нашите западни пријатели ќе се изначекаме. Во тој контекст присуството на Американците на овие простори нормално не е случајно. Секако ќе се обидат да ги поправат своите проценки кои ги направиле во изминатите периоди. Имено, уште во времето на распаѓањето на советскиот социјалистичкиот блок Американците ја презедоа главната водечка улога во светот, како нација која ќе одлучува за судбината на многумина. Поведени од светските стратешки умови од типот на Фукојама, Хантингтон или Бжежински, кои така мудро ги подучиле дека новата Русија на Елцин и Кина од последниве триесеттина години, се во фаза на целосно политичко реструктурирање, го согледаа крајот на таквото уредување. Меѓутоа, случувањата не се покажаа така едноставни. Со доаѓањето на Путин Русите направиле брза ревалидација и успеаја да се вратат на голема врата како сериозен играч во светските текови, така што нивното раскусурување се очекува токму на оваа територија, затоа што Косово и Македонија како Дамасклов меч висат над целиот регион. Во спрегата на овие комплексни, тешко решливи воени и политички состојби ни претстои последната битка за зачувување на нашето автентично и исконско име, оспорено од страна на Грција. Преговорите со Грција се маратонски, а последниот круг тешко се назира. Всушност, сите овие години се вртиме во круг, бидејќи проблемот околу употребата на името досега беше сведено на обично политичко антиципирање, како и ирационалност од наша страна. Очигледно е и дека поради специфичното историско минато уште долго нашава држава ќе биде заложник на негативните остатоци на минатите историски премрежија, кои со векови опстојувале на овие простори. Затоа не треба и не може целата вина да ја бараме само во нас. Сепак, ние сме само мал играч во целиот тој политички галимативен систем. Но, како и да е, сигурен сум дека можевме и моравме повеќе и подобро, иако сега веќе е доцна за каење.

Нашиот еден и единствен протезер во сите насоки на интегрирање, европски или евроатлантски, се САД. Можеби не случајно Алијансата, под притисок на САД, испраќа јасен сигнал дека е подгот-

вена да ни даде уште една шанса, што значи дека ќе мораме да преземеме поголема одговорност. Без оглед колку нивните економски инвестиции во однос на другите се минорни, и колку нивното пријателство е вистинско, американската најголема инвестиција во нас ќе биде ако успеат да нè извлечат од оваа црна дупка наречена Балкан.